పెండ్లి ప్రసంగము

పెళ్ళిఅంటే పసిపిల్లలకు కూడా తెలుసు——ఆడది, మగవాడు నేస్తంకట్టుకొని పిల్లల్నికంటారని. పక్షులలోను, జంతువులలోనుకూడా యీ అలవాటు ఉంది. అయితే, వాటికంటె తమ దాంపత్యాన్ని కొంత సౌఖ్యప్రదంగాను, నీతివంతంగాను చేసుకుందామని మానవుడి ఆశయం. మానవసంఘంలోగల పెళ్లిఅనే బాంధవ్యాన్ని అతడు అట్టి సదుద్దేశంతోనే నిర్మించుకున్నాడు. కాని తనశ్రేయంకోసం తాను పన్నుకున్న వలత్రాళ్లలో అప్పుడప్పుడతడు ఉక్కిరిబిక్కిరై విలవిల తన్నుకోవడం కూడాకద్దు. ఒక్కొక్కప్పుడతడు పెళ్ళిఅంటే బలే ముచ్చటపడి, చంకలు గుద్దుకుంటాడు; ఒక్కొక్కప్పుడు ఎంతో విసుగుకొని, గుండెపగిలేట్లు యేడుస్తాడు!

పెళ్ళినిగూర్చి పెద్దపెద్దవాళ్ళకు కూడా భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. పెళ్ళిఅనేది జీవితానికి శోభగూర్చే మహామంత్రమనీ, గృహస్థాశ్రమమే స్వర్గమనీ కొందరి నమ్మకం. మానవసంఘానికి పెళ్ళి పునాదివంటిదని శాస్త్రివేత్తలతీర్పు. వయసు, ఆరోగ్యంగల ప్రతీమనిషీ పెండ్లాడి తీరవలసిందే అని బోధిస్తుంది కొరాన్. ముక్తికి గృహస్థాశ్రమంకంటె ఉత్తమాశ్రమం మరొకటి లేదంటారు మహఋషులు. పెళ్ళిచేసుకోని మనిషి దానంయిచ్చినా ఎవరూ పుచ్చుకోకూడదన్నాడు అత్రి మహాముని! చైనావాళ్ళు తాము పెళ్ళిచేసుకోకుండా ఉండడం పితృదేవతలపట్ల ద్రోహంచేసినట్లని భావిస్తారు. పూర్వం గ్రీసుదేశంలో యుక్తవయస్సువచ్చి పెళ్ళాడకుండా ఉన్నవాళ్ళను పాలకులు శిక్షించేవారట! నేటి ఇటలీలో బ్రహ్మచార్లకు పన్నువిధించాడు ముస్సొలీనీ ప్రభువు. జర్మనీలో వధూవరులకు పెండ్లికట్నాలిస్తున్నాడు హిట్లర్ మహాశయుడు! ఇక, వివాహమనేది ఒక ప్రకృతివిరుద్ధమైన వ్యసనమనీ, అనవసరబంధనమనీ, అసందర్భాచారమనీ తలచేవాళ్ళు లేకపోలేదు. పెండ్లాడడమంటే కొరవితో నెత్తిగోకుకోవడమనీ, పెళ్ళిఅనే పాడుఆచారం మనిషియొక్క స్వాతంత్ర్యాన్నిచంపేసి సకలబాధలూ పెడుతూఉండనీ, అంటువ్యాధివలె మానవసంఘాన్ని పీడించి పిప్పిచేస్తూఉందనీ, పెళ్ళిఅంటే దాస్యం అనేమాటకు నాజూకైన పర్యాయపదమనీ ఘోషపెడతారు కొందరు నవనాగరికులు. ప్రత్యేకవ్యక్తులపై సంఘంచేస్తూఉన్న దౌర్జన్యాలలో పెళ్ళి మొదటిదని వారిభావం. పూర్వం సెయింట్‌పాల్ అనే క్రైస్తవమతగురు వొకడు, 'పెళ్ళిచేసుకోవడంకంటె, చేసుకోకపోవడమే గొప్ప!' అని ఉపదేశించాడు భక్తులకు. వివాహమాడడం, పిల్లల్నికనడం, ఆడదానికి అవమానకరములైన సంగతులని భావిస్తూఉంది నేటి అమెరికాస్త్రీ. పెళ్ళికి ఉండవలసిన సాంప్రదాయాలు, కట్టుదిట్టాలు, అన్నీనశించాయి సోవియట్ రష్యాలో. పెండ్లాడడం అక్కడ ఎంతసులువో, పెళ్ళి తెగదెంపులు చేసుకోవడంకూడా అంతసులువు. పెళ్ళిచేసుకోకుండా బిడ్డల్ని కనుక్కున్నా, నేటి రష్యాలో మరేమీ అక్షేపణలేదు. వావివరసల పట్టింపుకూడా అట్టేలేదు. కాని తల్లిని కొడుకు, తండ్రిని కూతురు, అన్నను చెల్లెలు,... మొదలైనవిమాత్రం నిషేధములు! లోకో భిన్నరుచిః', అన్నారు పెద్దలు. పెళ్ళియెడల మానవుడి అభిప్రాయాలు, అనుభవాలు, ఎప్పటికప్పుడు మారిపోతూ ఉండడంలో అసహజం యేమీలేదు.

సంఘం ఒప్పుకునేవిధంగా ఒక పురుషుడు ఒక స్త్రీతోకలసి ఉండడమే పెళ్ళి. సంఘానుమతిపైని ఒక పురుషుడనేకస్త్రీలను, ఒకస్త్రీ అనేకపురుషులను కూడ పెండ్లాడవచ్చును. సంఘం యిష్టపడనిబాంధవ్యం ఎట్టి న్యాయమైనదైనా, ఎంత సౌఖ్యప్రదమైనదైనా వివాహమనిపించుకోదు. వివాహమనిపించుకునే స్త్రీపురుష బాంధవ్యానికి దేశం, మతం, 'లా', మొదలైన వాటినిపట్టి యేర్పడిన కొన్ని నిబంధన లుండకతప్పదు. ఏమంటే, దాంపత్యంయొక్క ముఖ్యఫలితం సంతానం. పెళ్లిఅనే నిబంధనలేనప్పుడు సంతానపోషణకు యిబ్బంది

కలుగవచ్చును. కాబట్టి, పుట్టడానికి, పెరగడానికి, బిడ్డలకు హక్కునిచ్చే సూత్రమే పెళ్ళి. పెండ్లాడుకున్న స్త్రీపురుషులకు బిడ్డలమూలాన కొన్నివిధాయకకర్మాలు, హక్కులు యేర్పడుతవి. అప్పుడు సంతానసంరక్షణను గూర్చి తల్లిదండ్రులకు తగిన ఉత్సాహం, బాధ్యత కలగకతీరదు. సాధారణంగా భార్యను, పిల్లలను పోషించి రక్షించేభారం పురుషునిది. బిడ్డలనుపెంచి, యిల్లు చక్కబెట్టుకొని, భర్తకు పరిచర్య చెయ్యవలసిన విధి భార్యది.

పెళ్ళికి విధాయకములైన ధర్మశాస్త్రాలు, న్యాయచట్టాలు, సంఘాచారాలు, మతనియమాలు దేశాలను, దేశకాలపరిస్థితులనుబట్టి అనేకరకాలుగా ఉండవచ్చును. కాని, ఏదేశంలోనైనా, ఎట్టిపెళ్ళిఅయినా, ఏదో ఒక కట్టుదిట్టంలేనిదే జరగదు. పెళ్ళికి వధూవరుల సమ్మతి ముఖ్యంకావచ్చు; లేదా తల్లిదండ్రుల అనుమతి అవసరంకావచ్చు. కట్నాలు, కానుకలు విధింపబడవచ్చు. కులం, మతం, దేశం మొదలైనవాటి ననుసరించి వివాహకాండ నిశ్చయింపబడవచ్చు. స్త్రీపురుషులిద్దరు భార్యాభర్తలనిపించుకుందుకు సంఘము, 'లా', విధించే నియమాలను పాటించకతీరదు.

ఆదిని యీ వివాహాచారం శరీరప్రకృతి ననుసరించి మానవసంఘంలో యేర్పడిన ఒక అలవాటని తోస్తుంది. ఏమంటే, పెళ్ళియొక్క సారాంశం ఆడది, మగవాడు కలసి పిల్లల్నికని, పెంచడమే! ఒక పురుషుడొకస్త్రీతోనో, పలువురు స్త్రీలతోనో కలసి ఒకచోట నివసించడం, శరీరవాంఛలను తీర్చుకొని పిల్లల్నికనడం, వాళ్ల సంరక్షణకోసం తాపత్రయపడడం, అనాదినుండి వస్తూ ఉన్న అలవాటే. పశుపక్ష్యాదులలోకూడా కొంతవరకు యిదే పరిపాటు. పెద్దజాతిపక్షులలో సంభోగఋతువులలోనేగాక, పిల్లలు పుట్టినపిమ్మటకూడా మగపక్షిఆడపక్షినుండి విడిపోదు. డాక్టర్ బ్రేహామ్ అనే పక్షిశాస్త్రజ్ఞుడు, 'నిజమైన పెళ్ళిఅంటే పిట్టలలోనే ఉంది!' అని వ్రాశాడు. చక్రవాకాల ఐకమత్యాన్ని మనపురాణకవులు ఆదర్శదాంపత్యంగా నిరూపించారు. పెద్దజాతి జంతువులలో యిట్టి సఖ్యత బహు అరుదు. వాటిలో పిల్లలపట్ల శ్రద్ధాభిమానాలు ఎక్కువకాలం తల్లికేకాని, తండ్రికి ఉండవు. కాని 'చింపాంజి', 'గొరిల్లా' మొదలైన కోతులలో దాంపత్యమర్యాదలు కొంతకాలం స్థిరంగా నిలుస్తాయి; పిల్లలంటే తండ్రికికూడా ఎంతో అభిమానం. అనాగరికజాతులైన అడవి మనుష్యులలో సహితం, కుటుంబానికి తండ్రి యజమానిగా ఉండి సంతానపోషణకు పాటుపడతాడు. పెళ్ళిఅనే ఆచారం మానవసంఘంలో నెలకొల్పబడక పూర్వమే, అప్రయత్నంగా, స్వభావసిద్ధంగా కొన్నికొన్ని వివాహధర్మాలను పాటిస్తూ ఉండేవాడు నరుడు!

సృష్టిలోని యితర జీవరాసులవలె కట్టుబాట్లులేని ప్రేమసుఖాల ననుభవించడానికి మానవుడు నోచుకోలేదు. ఇందుకు ముఖ్యకారణం వాని అసాధారణ యీర్ష్యాస్వభావమే! మానవునిబుద్ధిబలం, యీర్ష్యాగుణం, స్వార్థపరత్వం కలసి వివాహమనే ఆచారాన్ని నిర్మించుకున్నాయి. జంతువులలోకూడా యీ గుణాలున్నాయి కాని, మనకున్నంత దారుణంగాలేవు. కనుకనే వాటికి అగత్యంలేని పెళ్ళినియమాలన్నీ మానవుడికి అవసరమవుతున్నాయి.

నాగరికత అభివృద్ధి అవుతున్నకొలదీ, మారిపోతూ ఉన్నకొలదీ, వివాహాచారాలలోను, ధర్మాలలోను మార్పులువస్తూ ఉండడం సహజం. కాబట్టే ఒకానొక సంఘానికి సరిపడేశాస్త్రాలు మరొకసంఘానికి పనికిరావు. ఒక యుగమునందు ప్రశస్త్యంగాఉన్నధర్మాలు వేరొకయుగమునందు వెగటుగా ఉంటాయి.

ప్రపంచంలో ఏదేశంలోను, యిప్పుడు అమలులో ఉన్న వివాహాచారాలు సర్వజనామోదకరములుకావు. ఎవరివెర్రి వారికానందమన్నట్లు, ఎవరి దేశాచారాలను వాళ్ళు గొప్పగా చెప్పుకుంటూ, మీదుమిక్కిలి పైవాళ్ళను ఆక్షేపిస్తారు. హిందూబాల్యవివాహాలంటే తెల్లవాళ్ళు వెక్కిరిస్తారు. వాళ్ళ ముసలిపెళ్ళిళ్ళు చూస్తే మనకునవ్వు! విడాకులంటే కొందరికి ముచ్చట; విధవరికమంటే కొందరికి పట్టింపు. సాయిబులలోవలె బహుభార్యత్వం కొందరికి శాస్త్రసమ్మతం; టిబెట్ లో వలె ద్రౌపది మోస్తరుగా బహుభర్తృత్వం కొందరికి పాతి

ప్రత్యధర్మం! ఈడుమీరి, వలపెరిగితేనేగాని పెండ్లి మాట తలపెట్టరాదని కొందరి అభిప్రాయం; వయసు రాక పూర్వమే పెళ్ళిజరిగిపోతే, అటుపైని తప్పుచేయడానికి అట్టేఅవకాశం ఉండదు కనుక, బాల్యవివాహాలే సర్వోత్కృష్టములని కొందరి నమ్మకం.

పెళ్ళివిషయమై శాస్త్రాలు, కర్మలు, లాంఛనాలు ఎవరి కెట్లా ఉన్నా, ముఖ్యోద్దేశంమాత్రం అందరిదీ ఒక్కటే—శరీరసౌఖ్యాలనుభవిస్తూ, సృష్టికి తోడ్పడడం! ఇట్టి ఉద్దేశంతో వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యం, సంఘశ్రేయం, రెండూ పొసగేట్లు చేసుకున్న యేర్పాటే పెళ్ళికనుక, మానవసంఘంలోనుండి దానిని కేవలం తరిమివేయడానికి సాధ్యంకాదు. స్త్రీపురుషబాంధవ్యానికి అట్టే నిర్బంధాలులేని 'బోల్షివిస్టు'లలోకూడా పెళ్ళి అనే ఆచారం యింకా నిలచి ఉండడమే యిందుకు గట్టినిదర్శనం!

హిందూధర్మశాస్త్రకారుడు మనువు ఎనిమిదిరకాల పెళ్ళిళ్ళు వర్ణించాడు. ఈ అన్నిరకాలూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మానవసంఘంలో అవసరపడినవే. పరిస్థితులనుబట్టి ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక్కొక్కసంఘంలో ఒక్కొక్కరకం ఆచరణలో ఉండేది—ఉంటుంది. ఇప్పుడు కొన్ని నాగరికజాతులలో ఉన్న 'కాంట్రాక్ట్' వివాహాలు, 'కంపానియన్‌షిప్' పెళ్ళిళ్లు మొదలైనవికూడా యీ రకాలలోనే చేర్చవచ్చును. పాశ్చాత్యులకు పరిపాటైన వలపుపెళ్ళిళ్ళన్నీ మనువుచెప్పిన గాంధర్వ వివాహతరగతిలోనే చేరుతవి. నేడు ఎంతోబాగున్న వివాహాచారం రేపు బొత్తిగా సరిపడకపోవడంలో విపరీత మేమీలేదు. పూర్వులు విధించారుకదా అని ఎప్పుడూ ఒకేఆచారాన్నిపట్టుకొని దేవులాడడం బుద్ధిహీనం! సంఘాచారాలలో యితరదేశస్థులకు మనకున్నంత జలగపట్టులేదు; సమయానుకూలంగా సర్దుకుంటారు.

మానవప్రకృతి, నీతి, అనేవి అందరికీ, అన్నియుగాలలోను సమానమే. మూఢత్వం, నాగరికత, మతం, మొదలైనవిమాత్రం దేశదేశానికీ, జాతిజాతికీ భిన్నంగా ఉండవచ్చును. కాబట్టి అన్యదేశాచారాలు మనకెంత విపరీతంగా, వెగటుగా, వెర్రిగా కనబడినా, వాటియందుకూడా నీతి, నిజాయతి అనేవి ఉంటాయన్న సంగతి మరచిపోకూడదు. అన్నివిధాలా తృప్తికరమైన పెళ్ళిళ్ళు భూలోకంలో ఎక్కడాలేవన్నమాట సత్యమేకాని, యితరదేశాల పెళ్ళిళ్ళలోఉండే మంచిని మాత్రమే అవసరపడునంతవరకు గ్రహించి, హిందువులేల తమ వివాహాచారాలను దిద్దుకోరాదో తెలియదు!

—తాత కృష్ణమూర్తి, బి.ఏ., యల్.టి.

గత సంచికనుగూర్చి 'సరస్వతి' ప్రశంస

“ముఖపత్రముపై విశాఖపట్టణసముద్రతీరదృశ్యము. ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రకృతిదృశ్యముల నేర్చి యాంధ్రమహాజనులకు బరిచయముగలిగింప సంపాదకుల యుద్దేశ్యమును జూపుచున్నది. సంస్కృతము, తెనుఁగు అనక బమ్మెర పోతరాజు “ఆంధ్రవాఙ్మయ విశేషములన్నిఁటి నేర్చి” ననుట సరసముగనున్నది. “నిను నాస్థానకవీశ్వరుండని” యను పద్యమున పోతనసార్వభౌమత్వము జూపుచో శ్రీ శేషాద్రిరమణకవుల యుత్కృష్టభావసరళి, కబ్బము సలుపు నేర్పును గానవగును. “తెలుఁగుం జదివినదానికి ఫలమేమన” యను పద్యమునందలి యర్థముగూఢము; ఊహాజనకము. “పతనాలయాలు, గాలివిమానాలు”ను చదువదగిన వ్యాసములు. గ్రంథరచనలవలన పాశ్చాత్యకవిపుంగవుల కున్నరాబడియు, రాజ్యాస్థానములయం దాదరణము నాంధ్రకవుల కిప్పుడెక్కడివి? అసలు ప్రజలకును విద్యాపీఠములకే యాదరణలేనాయె. అట్టియెడ పుస్తకరచనలవలన జీవయాత్రగడపుట యింకెంత కష్టము! సర్ హెన్రీరాయిస్‌గారి విచిత్రవృత్తాంతము పనినేర్చుకొనునభిలాష, పట్టుదల, ధైర్యము, శ్రేష్ఠతమగు వస్తువునే చేయుట, యెల్లరకును ఆదర్శప్రాయము. ఆర్థికపుష్టియున్న గ్రంథాలయోద్యమవిషయముల కింకను కొన్ని పుటల నిత్తుమని సంపాదకులు చెప్పుచున్నారు. ఆంధ్రమహాజనులెల్లరును దోడ్పడినచో నీ యాంధ్రభూమి యింకను బెక్కు విషయములలో, బెక్కుపుటలలో, పుష్టిఁగలిగి వన్నెకెక్కునని యెంచుచున్నాము.”